

HandläggareKarin Engberg
08-508 26 052**Till**Trafiknämnden
2024-05-23

Införande av prestationsbaserad tilldelning. Tillstånd för friflytande enpersonsfordon

Förslag till beslut

1. Trafiknämnden godkänner att de kriterier som fastslogs av trafiknämnden i ärende T2021-03322, och återfinns i bilaga 1, även får användas som grund för urval vid tillståndsgivning.
2. Trafiknämnden godkänner att kontoret fattar beslut om tillståndsperiodernas längd för friflytande enpersonsfordon, som längst tillståndsperioder upp till två år.

Gunilla Glantz
FörvaltningschefAnna Green
AvdelningschefMartin Hubertson Merbom
Enhetschef

Sammanfattning

I december 2021 beslutade trafiknämnden bland annat om kriterier för utvärdering av tillstånd för friflytande enpersonsfordon och begränsade upplåtelse tiden till sex månader (T2021-03322). Då var åtgärderna nödvändiga för att bromsa en eskalerande oönskad utveckling som hade uppstått när en ny och oreglerad marknad tagit plats i staden.

År 2024 har kontoret betydligt mer kunskap, ett stabilt utgångsläge och marknaden har mognat. Trafikkontoret vill kunna ge högpresterande operatörer längre tillståndsperioder och testa nya operatörer på marknaden med kortare tillstånd. För att gynna en

flexibel och prestationsbaserad tilldelning föreslår kontoret att begränsningen till 6 månaders upplåtelse för friflytande enpersonsfordon tas bort och att trafikkontoret framöver kan fatta beslut om tillståndperioder upp till 2 års längd beroende på vid var tid gällande behovs- och verksamhetssituation. Vidare föreslås att de kriterier som beslutades i december 2021 även ska får användas som grund för urval vid tillståndsgivning.

Bakgrund

I december 2021 beslutade trafiknämnden bland annat om kriterier för utvärdering av tillstånd för friflytande enpersonsfordon och begränsade upplåtelse tiden till sex månader (T2021-03322). Då var åtgärderna nödvändiga för att bromsa en eskalerande oönskad utveckling som hade uppstått när en ny och oreglerad marknad tagit plats i staden.

År 2024 har kontoret betydligt mer kunskap, ett stabilt utgångsläge, marknaden har mognat och konkurrensen hårdnar. Trafikkontoret samarbetar idag med ett flertal operatörer och ingen av dem presterar dåligt. Kontoret har fått flera styrmedel: en lokal föreskrift för parkering, möjlighet att ta ut avgifter för felparkering, geofencing av parkering och ett övervakningssystem. Mätningar och utvärderingar görs löpande utifrån de av nämnden fastställda kriterierna. En utveckling och ett lärande har skett inom kontoret, en tydlig och konstruktiv dialog har etablerats med elsparkcykelbolagen och ett övervakningssystem finns. Med anledning av detta ser kontoret att kriterierna som fastslogs med fördel kan ligga till grund för tillståndsgivning och att tillståndperiodernas längd bör kunna uppgå till två år.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom trafikkontoret, i samråd med stadsledningskontoret.

Analys och konsekvenser

Trafikkontoret vill kunna ge högpresterande operatörer längre tillståndperioder och testa nya operatörer på marknaden med kortare tillstånd. För att gynna en flexibel och prestationsbaserad tilldelning föreslår kontoret att begränsningen till 6 månaders upplåtelse för friflytande enpersonsfordon tas bort och att trafikkontoret framöver kan fatta beslut om tillståndperioder upp till 2 års längd beroende på vid var tid gällande behovs- och verksamhetssituation.

Normen vid tillståndsgivning är att trafikkontoret fattar beslut i frågorna på delegation. De av nämnden tidigare fastställda utvärderingskriterierna används idag löpande vid utvärdering av elsparkcykeloperatörernas prestationer. Arbets sättet fungerar bra och kontoret avser att fortsätta använda kriterierna för utvärdering men ser att det även kan användas som grund för urval vid tillståndsgivningen.

Beslutet som föreslås syftar till att skapa ökad mikromobilitet i Stockholm och ge tydligare förutsättningar för de leverantörer som presterar väl. Med det föreslagna arbets sättet vill trafikkontoret bidra till att skapa ännu mer gynnsamma förutsättningar med nya moderna elsparkcyklar, innovation och ny teknisk utveckling. Trafikkontoret vill på så sätt ligga i framkant och vara en förebild bland svenska kommuner.

Det nya arbets sättet skulle innebära att alla operatörer har möjlighet att ansöka. Antalet cyklar per bolag kan komma att tilldelas utifrån hur väl de presterat utifrån kriterierna. För helt nya aktörer tas referenser från andra kommuner och orter i Sverige och Norden. I de fall där sökande är nya på marknaden kan det vara aktuellt med kortare tillståndsperioder på prov. Kontoret kan avstyrka tillstånd i fall operatören haft brister under tidigare tillståndsperiod. När ett tilldelat tillstånd upphör eller återkallas av en operatör, kan återkallad tilldelning erbjudas andra operatörer. I och med att tillståndsperioderna kan variera mellan olika aktörer finns det möjlighet att komma in på marknaden så snart ett tillstånd går ut (efter minst 6 månader och max 2 år).

Med löpande utvärderingar av operatörernas prestation under tidigare tillståndsperioder och med en flexibel tillståndsgivning kan trafikkontoret fortsätta kravställa baserat på utförande även under pågående tillståndsperiod.

Kriterier för fördelning av antal elsparkcyklar

Följande kriterier fastslogs av trafiknämnden den 16 december 2021.

1. Snittanvändning per bolag.
2. Marknadsandel mätt i antal resor/dygn.
3. Antal fungerande elsparkcyklar.
4. Trasig mer än 24 timmar.
5. Parkeringsförbudsområden.
6. Parkerad mer än 24 timmar.

7. Fakturerade flyttar.

Kriterierna beskrivs närmare i bilaga 1.

Grundläggande förutsättningar

Förutom kriterierna finns grundläggande förutsättningar för all markupplåtelse, dessa beskrivs nedan.

Skuldfri minst ett år

Ansökande företag måste vara skuldfria hos staden under minst ett år för att vara aktuella för markupplåtelse och det är obligatoriskt med kreditupplysning inför tillståndsgivning av friflytande fordon.

Referenstagning

För nya oprövade operatörer på marknaden tar staden in referenser från kommuner med erfarenhet av operatören, om det finns. Kortare tillstånd kan ges till helt oprövade operatörer med goda vitsord och en mindre mängd fordon kan tilldelas på försök.

Lämplighetsprövning

Staden gör lämplighetsprövningar vid varje tillståndsgivning. En ansökan om tillstånd kan i vissa fall avslås med hänsyn till sökandens bristande lämplighet. En betalningsförsummelse är en av flera bakgrundsfaktorer som kan användas vid en lämplighetsprövning.

Trafikkontorets synpunkter

Flottan med friflytande enpersonsfordon kräver upplåtelse av stadens mark för etablering och utveckling. Kvaliteten på tjänsten är beroende av ständig utveckling, flexibilitet och en nära dialog mellan trafikkontoret och operatörerna. För detta har kontoret etablerat ett väl fungerande arbetssätt. Det föreslagna arbetssättet gynnar stadens bästa på lång sikt och har hög beredskap för förändringar.

Mot bakgrund av ovanstående föreslår trafikkontoret att nämnden godkänner att kriterierna i tjänsteutlåtandet T2021-03322 även kan användas som grund för urval vid tillståndsgivning.

Vidare föreslår trafikkontoret att nämnden godkänner att kontoret fortsättningsvis får fatta beslut om tillståndsperioder upp till 2 år.

Slut

Bilaga

1. Kriterier för fördelning av antal elsparkcyklar mellan de bolag som får polistillstånd